21/09/2019

Τι γνωρίζουμε για τον Αλέξανδρο Οθωναίο

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Στρατιωτικός και πολιτικός, με σημαντική δράση κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Ανήκε στη βενιζελική παράταξη και διατέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας για τέσσερις ημέρες (6-10 Μαρτίου 1933).

Ο Αλέξανδρος Οθωναίος γεννήθηκε το 1879 στο Γύθειο Λακωνίας, από οικογένεια ανώτατων κρατικών λειτουργών, με καταγωγή από τη Μεθώνη Μεσσηνίας. Μετά τις γυμνασιακές σπουδές του, εισήχθη στη Σχολή Ευελπίδων, από την οποία εξήλθε το 1900 με το βαθμό του ανθυπολοχαγού Πεζικού.

Έλαβε μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα (1907-1909) με το ψευδώνυμο καπετάν Παλαμήδης και ηγήθηκε των ανταρτικών ομάδων στις περιοχές Εδέσσης, Αλμωπίας, Γευγελής και Δοϊράνης. Το 1909 μετείχε ενεργά ως μέλος του Στρατιωτικού Συνδέσμου στο Κίνημα στο Γουδή με τον βαθμό του υπολοχαγού. Το 1911 με τον βαθμό του λοχαγού έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-

1913) ως υπασπιστής του 5ου Συντάγματος Πεζικού.

Το 1913 προήχθη σε ταγματάρχη και τοποθετήθηκε στο επιτελείο του Β’ Σώματος Στρατού. Με τον βαθμό αυτό προχώρησε από τους πρώτους στο Κίνημα της Εθνικής Άμυνας στη Θεσσαλονίκη (1916), που οργάνωσε και διηύθυνε ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Με τον βαθμό του αντισυνταγματάρχη συμμετείχε στις συμμαχικές επιχειρήσεις στη Μακεδονία κατά τον Α’ Παγκόσμιο Πόλεμο, ως διοικητής του 7ου Συντάγματος Κρητών.

Μετά την επάνοδο του Ελευθερίου Βενιζέλου στην εξουσία τοποθετήθηκε προσωπάρχης του υπουργείου Στρατιωτικών (1918) και το 1919 συμμετείχε στην Εκστρατεία της Ουκρανίας ως επιτελάρχης του Α’ Σώματος Στρατού με τον βαθμό του συνταγματάρχη. Έλαβε μέρος στην πρώτη περίοδο της Μικρασιατικής Εκστρατείας (1919-1920), αρχικά υπό την ιδιότητα του επιτελάρχη και ακολούθως ως διοικητής της Μεραρχίας Κυδωνιών με το βαθμό του υποστρατήγου. Τον Ιούλιο του 1920 τραυματίστηκε, κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων Δεμερτζή -Σιμάδ.

Παρέμεινε εκτός στρατεύματος μεταξύ 1920 και 1922. Ανακλήθηκε μετά το τέλος της Μικρασιατικής Εκστρατείας και σύμφωνα με απόφαση της υπό τον Νικόλαο Πλαστήρα Επαναστατικής Επιτροπής ορίστηκε πρόεδρος τού Έκτακτου Στρατοδικείου, στο οποίο ανατέθηκε η «Δίκη των Έξι» (Νοέμβριος 1922).

Ακολούθως διετέλεσε διοικητής του Β’ και του Γ’ Σώματος Στρατού, ενώ υπήρξε ένας από τους πρωταγωνιστές της κίνησης για την καθεστωτική μεταβολή του 1924, με την κατάργηση της μοναρχίας και την ανακήρυξη της αβασιλεύτου δημοκρατίας. Το 1924 προήχθη στο βαθμό του αντιστρατήγου.

Αντιτάχθηκε στη δικτατορία Πάγκαλου και παρέμεινε εκτός στρατεύματος τη διετία 1925-1926, όπως και για ένα διάστημα μεταξύ 1926-1928, επειδή δεν ήταν αρεστός στο αντιβενιζελικό Λαϊκό Κόμμα, που συμμετείχε στην οικουμενική κυβέρνηση Ζαίμη. Ανακλήθηκε στην ενεργό υπηρεσία το 1929 και διετέλεσε επικεφαλής της Β’ Γενικής Επιθεώρησης Στρατού και ως αρχαιότερος των αντιστρατήγων πρόεδρος τού Στρατιωτικού Συμβουλίου.

Μετά το αποτυχημένο κίνημα του Νικολάου Πλαστήρα, τη νύχτα της εκλογικής ήττας των Φιλελευθέρων (5 Μαρτίου 1933), ανέλαβε την προεδρία της κυβέρνησης και το χαρτοφυλάκιο του υπουργού των Στρατιωτικών (6 Μαρτίου 1933) και μετά την αποκατάσταση της τάξης παρέδωσε στις 10 Μαρτίου την εξουσία στον νικητή των εκλογών Παναγή Τσαλδάρη, αρχηγό του Λαϊκού Κόμματος.

Μετά το επόμενο βενιζελικό κίνημα της 1ης Μαρτίου 1935, μολονότι δεν υπήρξε

από τους επίσημους αρχηγούς του, αποστρατεύθηκε αυτεπαγγέλτως (30 Απριλίου 1935). Αποκαταστάθηκε από την κατοχική κυβέρνηση του Ιωάννη Ράλλη το 1943 και θεωρήθηκε σε οριστική αποστρατεία από το 1941, λόγω ορίου ηλικίας.

Μετά την Απελευθέρωση (Οκτώβριος 1944) ανακλήθηκε ως έφεδρος και ορίστηκε από την κυβέρνηση του Γεωργίου Παπανδρέου αρχιστράτηγος (Νοέμβριος 1944). Παραιτήθηκε, όμως, τρεις ημέρες αργότερα, κατόπιν διαφωνίας του με την κυβέρνηση ως προς τις αρμοδιότητες των Άγγλων στο στράτευμα και επαναφέρθηκε στην εφεδρεία (25 Ιανουαρίου 1945).

Στη συνέχεια (1945-1946) διετέλεσε πρόεδρος της «Ένωσης των Δημοκρατικών Συλλόγων Αθηνών» και πρόεδρος της «Πανελληνίου Ομοσπονδίας Δημοκρατικών Συλλόγων».

Ο Αλέξανδρος Οθωναίος πέθανε στην Αθήνα στις 20 Σεπτεμβρίου 1970, σε ηλικία 91 ετών. Με το θάνατό του εξέλιπε και ο τελευταίος από τους διατελέσαντες πρωθυπουργούς κατά την προπολεμική περίοδο.